

Τίτλος μαθήματος	Παιδιατρική και επιτήρηση παιδικής υγείας				
Κωδικός μαθήματος	FMED-532G				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	2 ^{ος} Κύκλος				
Έτος /Εξάμηνο	Έτος 1/ Εξάμηνο 2				
Όνομα διδάσκοντα/ διδάσκουσας	Δρ. Μερόπη Τούμπα (Υπεύθυνη μαθήματος) Δρ. Ζωή Δωροθέα Πανά (Συνυπεύθυνη Μαθήματος)				
ECTS	7.5	Διαλέξεις	18	Διαδραστικές Δραστηριότητες	14
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η τροφοδότηση των φοιτητών με γνώσεις και δεξιότητες βασισμένες στην τεκμηριωμένη ιατρική για την επιτήρηση της υγείας του παιδιού εξασφαλίζοντας τη βέλτιστη υγεία του παιδιού με πρόληψη, έγκαιρη αναγνώριση και αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή των παιδιατρικών προβλημάτων.</p> <p>Η Παιδιατρική ασχολείται με την υγεία και τη νόσο των βρεφών, των παιδιών και των εφήβων και περιλαμβάνει την παρακολούθηση της ανάπτυξης και της εξέλιξης των φυσιολογικών παιδιών καθώς και τα προβλήματα υγείας της παιδικής και εφηβικής ηλικίας που παρουσιάζουν σημαντικές ιδιαιτερότητες και διαφορές συγκριτικά με αυτά των ενηλίκων. Οι επαγγελματίες υγείας που ασκούν πρωτοβάθμια παιδιατρική φροντίδα υγείας, παρέχουν στα πλαίσια του ρόλου τους εκπαίδευση, καθοδήγηση, υποστήριξη στα παιδιά και στους γονείς τους. Οι εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που παρέχει το μάθημα έχει ως αποτέλεσμα την αγαστή επικοινωνία και την οικοδόμηση σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ γιατρού και οικογένειας, την ορθή εφαρμογή προληπτικών πρωτοκόλλων, την σωστή διαχείριση παιδιατρικών προβλημάτων και νοσημάτων με γνώμονα την άριστη περίθαλψη του παιδιού. Ο παρεμβατικός ρόλος του οικογενειακού γιατρού που κατέχει εξειδικευμένη γνώση και δεξιότητες έχει ακόμα κοινωνικές προεκτάσεις στην μετέπειτα πορεία του παιδιού ως ενήλικας, στην μείωση του κόστους δευτεροβάθμιας περίθαλψης και κυριότερα στη μείωση της παιδικής θνησιμότητας.</p> <p>Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η αναγνώριση και η κατανόηση των καθηκόντων και του κοινωνικού ρόλου του ιατρού πρωτοβάθμιας περίθαλψης παιδιού και εφήβου στην πρόληψη και αντιμετώπιση παιδιατρικών προβλημάτων και νοσημάτων στο πρωτοβάθμιο ιατρείο και/ή σε συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας. • Η ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνικών επικοινωνίας και αμφίδρομου διαλόγου με γονείς και παιδιά με αποκλειστικό γνώμονα την άριστη σχέση γιατρού-παιδιού-οικογένειας και στήριξη οικογένειας παιδιού με οξύ και χρόνια νόσημα. • Η ενθάρρυνση συμμετοχής παιδιών και εφήβων στη λήψη αποφάσεων που αφορούν την περίθαλψη τους, λαμβάνοντας υπόψιν την ηλικία, τις αναπτυξιακές ικανότητες, την τάση ανεξαρτητοποίησης-αυτονομίας κατά την εφηβεία και το αναγκαίο του απορρήτου, πάντοτε σε ισορροπία με τη συμμετοχή και την πλήρη ενημέρωση των γονέων/κηδεμόνων. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Η κατανόηση σημασίας της προληπτικής παιδιατρικής: προσυμπτωματικός έλεγχος, θηλασμός, εμβόλια, υγιεινός τρόπος ζωής – η σημασία της άσκησης και ορθής διατροφής. • Η μετάδοση δεξιοτήτων στην δημιουργία πλάνου διαχείρισης καθημερινών προβλημάτων στα παιδιά και εφήβους. • Η μετάδοση γνώσεων των κυριότερων παιδιατρικών νοσημάτων: επείγοντα, οξέα και χρόνια ανά συστήματα και κατηγορίες.
<p>Μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες αναμένεται να είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναπτύξουν αποτελεσματικές στρατηγικές επικοινωνίας τόσο με τα παιδιά όσο και με τους γονείς ή κηδεμόνες τους. • Αντιμετωπίζουν τα κυριότερα προβλήματα που αφορούν το παιδί, τον έφηβο σε συνεργασία με τους γονείς και να ενθαρρύνουν την οικογένεια στην λήψη αποφάσεων. • Κατανοήσουν τις νομικές και ηθικές αρχές που σχετίζονται με την παιδιατρική φροντίδα και τηρούν την εμπιστευτικότητα των ασθενών και τις οδηγίες συναίνεσης κατόπιν ενημέρωσης. • Συνεργαστούν με άλλους επαγγελματίες υγείας, συμπεριλαμβανομένων ειδικών, θεραπειών και εκπαιδευτικών προς τη δημιουργία πολυθεματικής ομάδας για την αντιμετώπιση χρόνιου παιδιατρικού νοσήματος. • Αναγνωρίζουν τις μορφές παιδικής κακοποίησης (σωματική, ψυχολογική-συναισθηματική, σεξουαλική και παραμέληση) και καταστρατηγούν πλάνο διερεύνησης και αντιμετώπισης λαμβάνοντας υπόψιν τις νομικές διατάξεις περί παιδικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης. • Κατανοήσουν τη σημασία των εμβολίων στην πρόληψη με την εφαρμογή του βασικού σχήματος εμβολιασμού καθώς και των εποχιακών εμβολίων σε ομάδες υψηλού κινδύνου. • Αναγνωρίσουν, διαγνώσουν και αντιμετωπίσουν τις συχνότερες παιδιατρικές λοιμώξεις και εφαρμόσουν την ορθολογική χρήση αντιβιοτικών. • Αναγνωρίσουν και αντιμετωπίσουν επείγουσες καταστάσεις στην παιδιατρική εφαρμόζοντας τις βασικές αρχές καρδιοαναπνευστικής αναζωογόνησης και δημιουργούν πλάνο διαχείρισης αναλόγως της κατάστασης. • Αναγνωρίζουν, διαγιγνώσκουν και αντιμετωπίζουν τα συχνότερα καθημερινά προβλήματα στα παιδιά (πυρετός, εξάνθημα, έντονο κλάμα, κοιλιακό άλγος, χλωτότητα, προβλήματα όρασης και ακοής). • Αναγνωρίζουν τυχόν παρεκκλίσεις από τα φυσιολογικά αναπτυξιακά ορόσημα στην ομιλία, στην αδρή κινητικότητα, στην αντίληψη-εκτέλεση οδηγιών, στην αισθητηριακή και λεπτή κινητικότητα, στην προσωπικότητα και κοινωνικότητα και εφαρμογή πλάνου προσέγγισης και αντιμετώπισης παιδιού με νευροαναπτυξιακή παρέκκλιση με την εμπλοκή πολυθεματικής ομάδας επαγγελματιών υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών. • Αναγνωρίζουν τα κλινικά χαρακτηριστικά παιδιού με ψυχιατρική πάθηση και καταστρώνουν στρατηγική προσέγγισης και αντιμετώπισης παιδιού-οικογένειας με ψυχιατρική πάθηση. • Περιγράφουν τα συχνότερα νευρολογικά νοσήματα της παιδικής ηλικίας: εγκεφαλική παράλυση, επιληψία, κεφαλαλγία/ημικρανία, νευρομυϊκές παθήσεις και εφαρμόσουν στρατηγική αντιμετώπισης οικογένειας παιδιού με χρόνιο νευρολογικό νόσημα. • Γνωρίζουν τις φυσιολογικές φάσεις σωματικής αύξησης και χρησιμοποιούν τα διαγράμματα βάρους, ύψους, περιμέτρου κεφαλής, βάρους προς ύψος, δείκτη μάζας σώματος και περιμέτρου μέσης.

	<ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζουν τις συχνότερες ενδοκρινολογικές και γενετικές παθήσεις στα νεογνά, βρέφη, παιδιά και εφήβους. • Επισημαίνουν την παιδική παχυσαρκία, τις άμεσες και απώτερες επιπλοκές και σκιαγραφούν πλάνο πρόληψης και συμμόρφωσης στον υγιεινό τρόπο ζωής. • Αναγνωρίζουν τα συμπτώματα που παραπέμπουν σε νοσήματα γαστρεντερικού, νεφρολογικού και αιματολογικού-ογκολογικού νοσήματος και εφαρμόζουν ανάλογο πλάνο αντιμετώπισης. 		
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα
Περιεχόμενο μαθήματος	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή στη γενική παιδιατρική, επικοινωνιακές δεξιότητες με το παιδί και τον έφηβο 2. Βασικές αρχές Νεογνολογίας 3. Συχνότερες επείγουσες καταστάσεις στην παιδιατρική 4. Προστασία του παιδιού και στρατηγικές αναγνώρισης και αντιμετώπισης των μορφών παιδιατρικής κακοποίησης 5. Εφηβική Ιατρική και στρατηγικές αντιμετώπισης των συχνότερων εφηβικών θεμάτων 6. Βασικές γνώσεις αναπτυξιολογίας και συχνότερα παιδονευρολογικά και παιδοψυχιατρικά νοσήματα 7. Βασικές γνώσεις εμβολιασμών, ανοσοποίησης, παιδιατρικών λοιμώξεων και ορθολογικής χρήσης αντιβιοτικών 8. Κυριότερες παθήσεις Παιδοενδοκρινολογίας, Διαβήτη και Μεταβολισμού 9. Βασικές αρχές Παιδοπνευμονολογίας, Διαχείριση του άσθματος και Αλλεργιών 10. Βασικές αρχές γενετικής-ο ρόλος του οικογενειακού γιατρού στη συμβουλευτική γενετική 11. Διαχείριση των συχνότερων καθημερινών προβλημάτων στην παιδιατρική (Το εμπύρετο παιδί, Το παιδί με εξάνθημα, Το παιδί με έντονο κλάμα, Το παιδί με προβλήματα όρασης, Το παιδί με προβλήματα ακοής, Το παιδί με χλωρότητα). 12. Τα συχνότερα νοσήματα του γαστρεντερικού και ουροποιητικού συστήματος στα παιδιά. 13. Τα συχνότερα παιδο-αιματολογικά και ογκολογικά νοσήματα και ο ρόλος του οικογενειακού γιατρού στην στήριξη παιδιού με κακοήθεια. 		
Μεθοδολογία διδασκαλίας	<p>Το μάθημα παρέχεται μέσω εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (online). Περιλαμβάνει ηχογραφημένες διαλέξεις, διαδραστικές παρουσιάσεις και μαθήματα, διαδικτυακά σεμινάρια (webinars), κουίζ και φόρουμ συζήτησης.</p>		
Βιβλιογραφία	<p>Παρουσιάσεις και σχετικά φυλλάδια, αναφορές, ιστότοποι και άρθρα θα παρέχονται εβδομαδιαίως.</p> <p>Δεν υπάρχει απαιτούμενο/υποχρεωτικό εγχειρίδιο. Οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν να διαβάσουν σχετικά κεφάλαια από συνιστώμενη – μη υποχρεωτική βιβλιογραφία όπου είναι διαθέσιμη.</p> <p>Κατευθυντήριες Οδηγίες (ΚΟ)</p> <p>Όπου υπάρχουν διαθέσιμες Ελληνικές ή/και Κυπριακές ΚΟ θα χρησιμοποιούνται αυτές. Εάν δεν υπάρχουν, τότε θα εισάγονται Ευρωπαϊκές ή/και Διεθνείς ΚΟ οι οποίες υιοθετούνται από της Επιστημονικές Εταιρείες Ελλάδας / Κύπρου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη Κατευθυντήριων Οδηγιών για τη Συστηματική Παρακολούθηση Υγείας και Ανάπτυξης των Παιδιών – Τόμος 1: Παρακολούθηση της Υγείας των Παιδιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας 		

- [Ανάπτυξη Κατευθυντήριων Οδηγιών για τη Συστηματική Παρακολούθηση Υγείας και Ανάπτυξης των Παιδιών – Τόμος 2: Παρακολούθηση της Ανάπτυξης των Παιδιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας](#)
- [Ανάπτυξη Κατευθυντήριων Οδηγιών για τη Συστηματική Παρακολούθηση Υγείας και Ανάπτυξης των Παιδιών – Τόμος 3: Αγωγή Υγείας Παιδιών και Οικογένειας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας](#)
- Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμού [Ελλάδας](#) (Ενηλίκων & [Παιδιών-Εφήβων](#)) και [Κύπρου](#) (Ενηλίκων & [Παιδιών-Εφήβων](#))
- [Κατευθυντήριες οδηγίες για παιδιά - Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας \(Κύπρος\)](#)
- [Ανάπτυξη 13 Κατευθυντήριων Οδηγιών Γενικής Ιατρικής για τη διαχείριση των πιο συχνών νοσημάτων και καταστάσεων υγείας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας \(Ελλάδα - Πανεπιστήμιο Κρήτης\)](#)
- [Κλινικές Κατευθυντήριες Οδηγίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας - Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας \(Κύπρος\)](#)
- [Κλινικές Κατευθυντήριες Οδηγίες Παραπομπής Προσωπικών Ιατρών Για Ενήλικες \(Γεσου Κύπρου\)](#)
- [Κατευθυντήριες Οδηγίες και Δείκτες Ποιότητας - Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας \(Παραπομπή σε NICE\)](#)
- [Η προσέγγιση και η θεραπεία των λοιμώξεων στην πρωτοβάθμια περίθαλψη \(Ελλάδα\)](#)
- <https://sites.google.com/site/gpthesexam/home/links>

Προτεινόμενα Συγγράμματα:

- Χρυσανθόπουλος Χρύσανθος Παιδιατρική και Εφηβική Πρωτοβάθμια Φροντίδα. Εκδότης: Εκδόσεις Ροτόντα. ISBN: 9789606894343. Έτος έκδοσης: 2011.
- Bunik M, & Hay W.W., & Levin M.J., & Abzug M.J.(Eds.), (2022). Current Diagnosis & Treatment: Pediatrics, 26e. McGraw Hill. <https://accessmedicine.mhmedical.com/content.aspx?bookid=3163§ionid=266212812>.
- Aniek Boonen, M.Sc. Nanne de Vries, Ph.D. Silvia de Ruiter, M.Sc. Sue Bowker, M.Sc. Goof Buijs, M.Sc. Κατευθυντήριες οδηγίες για την προαγωγή της υγιεινής διατροφής και της φυσικής άσκησης στα σχολεία Τίτλος Πρωτοτύπου HEPS Guidelines Συγγραφείς Επιμέλεια-Μετάφραση Ηλέκτρα Μπάδα Αδαμαντία Ξεκαλάκη Παναγιώτα Μαυρίκα. Απρίλιος 2009 NIGZ- code: OJ072129 P.O. Box 500, 3440 AM Woerden, The Netherlands Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα του HEPS: www.hepseurope.eu. https://ich-ddsp.gr/sites/default/files/SHE_3.pdf
- Nelson Βασική Παιδιατρική 5η έκδοση. Έκδοση: 5/2020. Συγγραφείς: Marc dante J. Karen, Kliegman M. Robert. ISBN: 9789925575992. Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD.
- Παιδιατρική. Μαρστανιώτης, Νικόλαος / Καρπάθιος, Θεμιστοκλής. Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας. 2005.
- Το φυσιολογικό παιδί. Εισαγωγή στην Παιδιατρική. Συλλογικό έργο. Επιμελητής: Ράλλης, Δημήτριος / Μάκης, Αλέξανδρος. Νέον Εκδόσεις. 2022. ISBN-13: 978-618-5515-01-0.
- Αναπτυξιακή και κοινωνική παιδιατρική. Μηλιούδη, Μαρία / Δραγουμή, Πηνελόπη / Κυριαζή, Μαρία / Βαργιάμη, Ευθυμία / Ζαφειρίου, Δημήτριος Ι. / Συλλογικό έργο. Εκδόσεις: University Studio Press. 2022. ISBN-13: 978-960-12-2575-3.

	<ul style="list-style-type: none"> • Άτλας επείγουσας παιδιατρικής. Συλλογικό έργο. Μεταφραστής: Λαδομένου, Φανή / Καβαλιώτης, Ιωάννης Θ. Επιμελητής: Γαλανάκης, Μανώλης. Εκδόσεις: University Studio Press. 2022. ISBN-13: 978-960-12-2577-7. • ABC στην Προστασία του παιδιού. Rosenberg, Donna / Mok, Jacqueline / Meadow, Roy / Συλλογικό έργο. Μεταφραστής: Χριστοδουλάκη, Βίκυ. Επιμελητής: Χρούσος, Γεώργιος Π. / Περβανίδου, Νένη / Μπακοπούλου, Φλώρα. Εκδόσεις: Παρισιάνου Α.Ε. 2014. ISBN-13: 978-960-394-753-0. • Harriet Lane handbook: A manual for pediatric house officers. Gunn, Veronica L. Ιατρικές Εκδόσεις Π. Χ. Πασχαλίδης, 2005.
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε Εβδομαδιαίες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (20% όπου το 10% αντιστοιχεί σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης – κουίζ) • Εργασίες με κλινικό περιεχόμενο (Ανασκόπηση Διαχείρισης Περιστατικού ή/και Επίδειξη Κλινικών Δεξιοτήτων) (20%) • Τελική Εξέταση (60%)
Γλώσσα	<p>Ελληνική (Η καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας θα διευκολύνει τη μελέτη της διεθνούς βιβλιογραφίας και των διαδικτυακών πηγών)</p>